

CAPITOLUL I

EMMA WOODHOUSE, frumoasă, deșteaptă, bogată, cu un cămin minunat și o fire veselă, părea să facă parte dintre aleșii sorții. Trecuseră douăzeci și unu de ani de când era pe lume și puține lucruri o măhniseră sau îi răniseră mândria.

Era cea mai mică dintre cele două fiice ale unui tată iubitor, care le răsfățase mult, și, ca urmare a căsătoriei surorii ei, devenise stăpâna casei la o vîrstă destul de fragedă. Mama îi murise demult, aşa că nu-și mai amintea decât vag mânghierile ei. Îi luase locul o femeie minunată, care, făcând slujba de guvernantă, îi oferea o dragoste aproape maternă.

Domnișoara Taylor locuia la familia Woodhouse de șaisprezece ani, mai degrabă ca prietenă decât ca guvernantă, și ținea mult la amândouă fetele, dar mai ales la Emma. Între ele exista acea intimitate care se naște între surori. Chiar înainte ca domnișoara Taylor să fi demisionat oficial din slujbă, blândețea firii ei o făcea să se poarte fără asprime și, odată îndepărtată umbra severității, ea și Emma deveniseră prietene foarte apropiate. Emma făcea tot ce-i plăcea, căci, deși respecta mult părerile domnișoarei Taylor, se conducea după propria ei judecată.

Ceea ce era cu adevărat rău în caracterul Emmei era o tendință de a-și impune prea mult voința și o prea mare încredere în sine; acestea erau neajunsurile care amenințau să-i umbrească bucuriile. Primejdia, însă, trecea neobservată deocamdată și nu putea fi socotită o nenorocire.

Avgu și o măhnire, ușoară, care însă nu trebuia să-i apese sufletul. Domnișoara Taylor se căsători. Pierderea ei îi aduse prima întristare. În ziua nunții acestei iubite prietene, Emma fu

pentru întâia oară cuprinsă de gânduri triste. După nuntă, când mirii plecară, rămase singură cu tatăl ei la masa pregătită pentru cină, fără să poată spera că cineva le va înveseli ceasurile lungi de seară. După masă, tatăl ei se retrase să doarmă și Emma rămase cu gândurile ei.

Împrejurarea promitea să fie fericită pentru prietena ei. Domnul Weston era un bărbat cu un caracter ireproșabil, avere destulă, vîrstă potrivită și purtare aleasă. Emma simțea chiar o satisfacție la gândul că, generoasă și dezinteresată, ea însăși dorise și făcuse totul pentru realizarea acestei căsătorii. Dar generozitatea i se întorcea împotrivă. Va simți lipsa domnișoarei Taylor în fiecare minut al zilei. Își aminti de bunătatea ei — bunătatea și afecțiunea pe care le știa de șaisprezece ani —, cum o învățase și cum se jucase cu ea, de când avea cinci ani, cum, dedicându-i toate puterile, făcea totul ca ea să fie fericită când era sănătoasă și-i stătea de veghe la căpătai când era bolnavă. Tributul de recunoștință pentru acei ani era mare, dar intimitatea din ultimii șapte ani, egalitatea care se stabilise după căsătoria Isabellei, când rămăseseră numai ele două, era o amintire mai scumpă și mai gingașă. Fusesese o prietenă și o tovarășă cum rar se întâlnescă: intelligentă, cultă, săritoare, blândă, cunoscând toate treburile familiei, arătând interes pentru binele tuturor, dar mai ales pentru Emma; fusese părțașă la toate plăcerile și planurile ei. Era ființă căreia putea să-i povestească absolut tot și care o iubea destul de mult, pentru a-i trece cu vederea cusururile.

Cum va suporta ea această schimbare? Ce e drept, prietena ei se muta la numai o jumătate de milă departare de ei. Dar Emma știa ce mare va fi diferența între doamna Weston, de care o va despărți numai o jumătate de milă, și domnișoara Taylor, care locuia în aceeași casă cu ea; și cu toate avantajele caracterului și situației ei, Emma era acum în primejdia de a suferi din cauza izolării spirituale. Îl iubea mult pe tatăl său, dar el nu-i putea fi tovarăș, nu putea să-i fie partener într-o conversație, fie serioasă, fie pe ton de glumă.

Diferența de vîrstă (domnul Woodhouse nu se căsătorise tocmai Tânăr) era accentuată de firea și obiceiurile lui, căci, fiind

toată viața cam bolnăvicios, nu-și obosea nici mintea, nici trupul, iar prin purtarea sa era mult mai bătrân decât anii pe care îi avea. Deși era peste tot iubit pentru sufletul lui bun și firea lui blândă, nu s-ar fi putut spune că strălucea prin darurile spiritului.

Sora ei, care în urma căsătoriei se mutase la Londra, la o distanță relativ mică, de numai șaisprezece mile, era totuși prea departe pentru vizite zilnice și Emma avea să petreacă multe seri lungi și plăcisoare de octombrie și noiembrie până când Crăciunul urma să prilejuiască o nouă vizită a Isabellei, împreună cu soțul și copiii ei, care umpleau casa și îi ofereau o încântătoare tovărăsie.

Highbury, satul acesta mare și cu o populație aproape la fel de numeroasă ca și unui oraș și din care Hartfield, în ciuda gazonului, propriu boschetelor și numelui său, făcea parte, nu-i oferea pe nimeni de talia ei. Familia Woodhouse era socotită aici cea mai de frunte. Toți îi priveau cu respect. Aveau multe cunoștințe, căci tatăl ei se purta frumos cu toată lumea, dar n-ar fi acceptat pe nimeni în locul domnișoarei Taylor, nici pentru o jumătate de zi.

Schimbarea era tristă și Emma nu avea decât să ofteze și să-și dorească lucruri imposibile, când tatăl ei se trezi și trebui să devină din nou voioasă. Proasta lui dispoziție trebuia risipită. Era un om cu nervii slabii, care se întrista ușor; îl iubea pe toți cei din jurul său și nu-i plăcea să se despartă de ei; îl supăra orice fel de schimbare. Căsătoria, ca motiv de schimbare a situației, era pentru el ceva cu totul nesuferit; nu era nici acum împăcat cu faptul că fiica lui se căsătorește și nu putea vorbi despre ea decât cu multă compătimire, deși fusese o căsătorie din dragoste, iar acum era nevoie să se despartă și de domnișoara Taylor. Datorită obiceiurilor sale izvorâte dintr-un ușor egoism, și pentru că nu putea crede că toți ceilalți pot să aibă sentimente diferite de ale sale, era de părere că domnișoara Taylor săvârșise o faptă la fel de pagubitoare pentru ea ca și pentru ei, și ar fi fost cu mult mai bine dacă ea și-ar fi petrecut tot restul zilelor la Hartfield. Emma zâmbea și flecărea cât se poate de veselă pentru a-l abate de la asemenea gânduri, dar, când se servi ceaiul, domnul Woodhouse nu se putu abține să nu-și repete exclamația de la cină:

— Biata domnișoară Taylor, tare aș vrea s-o văd din nou aici. Ce păcat că domnului Weston i-a venit ideea s-o ia de nevastă!

— Nu pot să fiu de acord cu dumneata, tată, știi prea bine! Domnul Weston e un bărbat atât de manierat, de vesel, de minunat, încât merită din plin o soție bună. Și doar nu voiai ca domnișoara Taylor să stea la noi toată viața și să suporte toanele mele, când poate să aibă casa ei?

— Casa ei! Care-i, mă rog, avantajul că are casa ei? Casa asta e de trei ori mai mare și tu n-ai niciodată toane, draga mea!

— Dar ne vom duce foarte des pe la ei și ei vor veni pe la noi. Ne vom întâlni mereu. Noi trebuie să facem începutul. Trebuie să le facem vizita cuvenită după nuntă, cât mai repede.

— Draga mea, cum o să mergem până acolo? Randalls e aşa de departe! Nu pot merge pe jos nici jumătate de drum.

— Nu, tată, nimeni nu zice să mergi pe jos. Vom merge, bineînțeles, cu trăsura.

— Trăsura! Dar lui James n-o să-i convină să înhame caii pentru o distanță atât de mică. Și unde o să țină caii în timpul vizitei?

— O să-i țină în grajdul domnului Weston, tată. Știi bine că am stabilit deja. Am discutat cu domnul Weston aseară. În ceea ce-l privește pe James, poți să fii sigur că o să-i facă plăcere să meargă la Randalls, fiindcă fata lui e servitoare acolo. Cred chiar că va fi bucuros *numai* să ne ducă acolo. Și asta datorită dumitale, tată! I-ai făcut rost Hannei de o slujbă bună. Nimeni nu s-a gândit la Hannah până nu i-ai pomenit dumneata numele — și James îți e foarte îndatorat.

— Îmi pare foarte bine că m-am gândit la ea. A fost un noroc. Nu vreau ca James să se creadă nedreptățit, sub nici un motiv. Sunt sigur că va fi o servitoare excelentă; e politicoasă și vorbește frumos. Am o părere minunată despre ea. De câte ori mă vede, îmi face o reverență și mă întrebă ce mai fac într-un fel foarte drăguț, iar când ai adus-o aici să coasă, am observat că totdeauna întorcea cheia așa cum trebuie și nu trântea ușa. Sunt sigur că va fi o servitoare minunată. Și pentru domnișoara Taylor va fi o mângâiere să aibă în preajmă pe cineva cunoscut. De câte

ori James se va duce să-și vadă fata, va primi vesti de la noi. El îi va spune cum o ducem.

Emma făcu totul să îndrepte gândurile tatălui ei în această mai fericită direcție și speră că, ajutată de jocul de table, va reuși să-l facă să suporte seara, iar ea să aibă de luptat numai cu propriile ei regrete. Așezără masa pentru table, dar imediat după aceea sosi un musafir și tablele deveniră inutile.

Domnul Knightley, un bărbat inteligent, de vreo treizeci și șapte-treizeci și opt de ani, era nu numai un foarte vechi și intim prieten al familiei, dar și legat în mod special de ei, fiind fratele mai mare al soțului Isabellei. Locuia cam la o milă distanță de Highbury și venea foarte des în casă, primit cu multă plăcere, iar acum fu întâmpinat cu și mai multă căldură, căci venea de la rudele comune din Londra. Se întorsese târziu, la ora cinei, după o absență de câteva zile, iar acum sosea la Hartfield să aducă vestea că în Brunswick Square toate sunt bune. Această împrejurare fericită îl învioră un timp pe domnul Woodhouse. Domnul Knightley era un om vesel, care îi plăcea, și nenumăratele lui întrebări despre „biata Isabella și copiii ei” primiră un răspuns mulțumitor. Când toate acestea se sfârșiră, domnul Woodhouse observă, plin de recunoștință:

— Foarte drăguț din partea dumitale, domnule Knightley, să ieși din casă pe vremea asta, ca să vii la noi. Mi-e teamă că n-a fost o plimbare prea plăcută.

— Da' de unde, domnule. E o noapte frumoasă, cu lună, și e așa de cald, că nu mă pot apropiă de foc.

— Dar trebuie să fie foarte umed și mult noroi pe jos. N-ăș vrea să răcești.

— Noroi, domnule? Uitați-vă la pantofii mei! Nici un strop.

— Cam ciudat. Știi, a plouat foarte mult zilele astea. A plouat îngrozitor de tare, cam o jumătate de oră, când eram la micul dejun. Eu chiar voi am să se amâne nunta.

— Apropo, nu v-am urat fericire. Știi foarte bine ce fel de fericire simțiți, așa că nu m-am grăbit cu felicitările. Dar cred că totul a mers destul de bine. Cum a fost? Cine-a plâns mai mult?

— Ah, biata domnișoară Taylor, tristă întâmplare!

— Bietul domn și biata domnișoară Woodhouse, dacă vreți; dar n-aș zice „biata domnișoară Taylor”. Am multă considerație pentru dumneavoastră și pentru Emma, dar când vine vorba de a depinde sau nu de cineva! În orice caz, cred că e mai bine să trebuiască să faci pe plac la unul, decât la doi.

— Mai ales când *unul* dintre cei doi e o ființă aşa de năzuroasă și mofturoasă, zise Emma în glumă. Asta voiai să spui, domnule, nu? Și ai fi spus-o, dacă tata n-ar fi fost de față.

— Cred că e adevărat, draga mea, într-adevărt, zise domnul Woodhouse, cu un oftat. Mi-e teamă că uneori sunt foarte năzuros și mofturos.

— Dragă tată, doar nu crezi că mă gândeam la *dumneata*, sau presupuneam că domnul Knightley s-ar gândi la *dumneata*. Ce idee îngrozitoare! Nu, eu mă gândeam la mine. Domnului Knightley îi place să-mi caute pricină, știi, aşa în glumă. E numai o glumă. Totdeauna ne spunem orice unul altuia.

Domnul Knightley era de fapt unul dintre puținii oameni care îi puteau găsi cusururi Emmei și singurul care i le spunea în față. Și, deși asta nu-i plăcea în mod deosebit nici Emmei, îi era teamă că tatăl ei va fi și mai puțin încântat să afle că există persoane care nu o găsesc perfectă.

— Emma știe că nu o flatez niciodată, zise domnul Knightley, dar nu mă refeream la nimeni în special. Domnișoara Taylor era obișnuită să facă pe plac la doi, acum nu va avea decât unul. Se pare că e spre câștigul ei.

— Da, zise Emma, dorind să încheie subiectul, voiai să știi cum a fost la nuntă. Am plăcerea să-ți spun că ne-am purtat cu toții minunat. Toți au fost punctuali, toți arătau bine, nici o lacrimă, nici o mutră plouată. Știam cu toții că ne va despărți numai o jumătate de milă și că ne vom vedea, cu siguranță, în fiecare zi.

— Emma, dragă de ea, suportă totul aşa de bine, zise tatăl ei, dar, domnule Knightley, zău, îi pare rău c-a pierdut-o pe biata domnișoară Taylor, și sunt sigur că îi va fi foarte dor de ea.

Emma întoarse capul ca să-și ascundă față răvășită de zâmbete și lacrimi.

— Ar fi imposibil ca Emmei să nu-i fie dor de o asemenea tovarășă, zise domnul Knightley. N-am iubi-o atât dacă am crede așa ceva. Dar ea știe că această căsătorie e spre binele domnișoarei Taylor. Știe cât de avantajos este, la vârsta domnișoarei Taylor, să se așeze la casa ei și ce important e pentru ea să-și asigure bătrânețile, aşa că nu se poate lăsa copleșită de durere când trebuie să se bucure. Toți prietenii trebuie să fie bucuroși că domnișoara Taylor s-a căsătorit aşa de bine.

— Și ati uitat că mai am un motiv să fiu fericită, zise Emma, și încă unul foarte serios: acela că eu am pus la cale această căsătorie. Eu am pus-o la cale, după cum știți, de acum patru ani. Și acum, satisfacția că a avut loc și că am avut dreptate, când atâtia spuneau că domnul Weston nu se mai însoară, mă poate consola pentru orice.

Domnul Knightley clătină din cap. Tatăl ei răspunse, drăgăstos:

— Draga mea, tare mult aș vrea să nu mai pui la cale căsătorii și să nu mai ghicești viitorul, căci tot ce spui se adevărește. Te rog, nu mai pune la cale căsătorii!

— Promit să nu pun nici una la cale pentru mine, tată, dar pentru alții, trebuie! E extrem de hazliu. Și după un asemenea succes... Știți, toată lumea spunea că domnul Weston nu se mai însoară, da, zău! Domnul Weston, care era de atâtă vreme văduv și părea aşa de mulțumit fără soție, aşa de ocupat mereu cu afacerile de la oraș și cu prietenii lui de aici, totdeauna bine primit oriunde se ducea, totdeauna vesel, domnul Weston n-ar fi fost nevoie să petreacă nici o seară de unul singur, dacă nu voia... O, nu, domnul Weston nu se va mai căsători. Unii vorbeau chiar de o făgăduială făcută soției pe patul de moarte, iar alții ziceau că fiul și cununatul nu-l lasă. Se spuneau tot felul de tâmpenii pe seama lui, pe tonul cel mai serios, dar eu n-am crezut nimic. Din ziua când, acum vreo patru ani, domnișoara Taylor și cu mine l-am întâlnit pe Broadway Lane, și a fost atât de amabil să se repeadă la magazinul lui Mitchell să împrumute două umbrele pentru noi, pentru că începuse să burnițeze, mi-am pus în gând să-i căsătoresc. Am început să pun la cale căsătoria chiar din